

әл-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Экономика және бизнес жоғары мектебі
Бизнес технологиялар кафедрасы

Логистика жүйесіндегі тәуекелдерді басқару (пәні)

6 дәріс :

**Логистикалық тәуекелдерді басқару
механизмдері мен әдістері**

Дәріс жоспары :

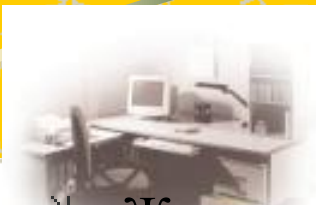
- ✦ 1. Кәсіпорын ресурстарын басқару
- ✦ 2. Логистикалық тәуекелдерді бағалау саласындағы зерттеулер
- ✦ 3. Тәуекелдерді тіркеудің механизмдері мен әдістері
- ✦ 4. Тәуекелді шешімдер қабылдау алгоритмі

Кәсіпорын ресурстарын басқару

- ✦ Логистикалық тәуекелдерді басқару проблемасының өзектілігі қазіргі кезде күмән тудырмайды.
- ✦ Тәуекел әлеуметтік-экономикалық қатынастардың ажырамас элементіне айналады және кәсіпорындардың әлеуметтік-экономикалық саясатының стратегиясы мен тактикасының органикалық бөлігіне айналады. Логистикалық қызметте тәуекелдің пайда болу себептеріне қарамастан, әр кәсіпорында тәуекелді жүзеге асырумен байланысты мүмкін шығындарды азайту табиғи болып табылады.
- ✦ Сондықтан тәуекелдерді басқару, яғни тәуекелдерді басқару мәселесі туындайды.
- ✦ Кез-келген ұйым үшін қай салада болмасын, тәуекелдерді басқару дегеніміз - ұйымның активтері мен кірістілігіне қауіп төндіруі мүмкін тәуекелдерді анықтау, талдау және басқару.

Логистикалық тәуекелді бағалау саласындағы зерттеулер

- ✦ Жұмыстың объектісіне, тақырыбына және мақсатына сәйкес келесі зерттеу міндеттерін анықтау қажет болды:
- ✦ Тәуекелді бағалаудың классификациясы мен әдістерін зерттеу.
- ✦ Факторларды анықтаңыз және тәуекелдерді азайту жолдарын анықтаңыз.
- ✦ Логистикалық тәуекелдерді басқару кезінде тәуекелдік шешімдерді қабылдау алгоритмін анықтаңыз.
- ✦ Осы уақытқа дейін өнеркәсіптік кәсіпорындардың логистикалық тәуекелдерін және оларды басқару мүмкіндіктерін бағалау саласында көптеген зерттеулер жүргізілді, бірақ тәуекелдерді кешенді талдауды қамтитын тиімді механизм құрылмады (мысалы, қазіргі заманғы ERP жүйелерін қолдану), бұл жеткізу тізбегінің кез келген сатысында мүмкін болатын тәуекелдерді диагностикалауға мүмкіндік береді. тәуекелдер және оларды уақтылы, тиімді жою.

Операцияларды зерттеу, жүйелік, логистикалық және экономикалық талдау әдістері

- Жұмыстың теориялық және әдіснамалық негізін зерттеу, отандық және шетелдік ғалымдардың экономикалық теория саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулері, тауарлы-материалдық құндылықтарды басқару теориясы, модельдеу және болжау әдістемесі, логистикалық қызметтің жекелеген түрлерін басқарудағы әдіснамалық тәсілдер құрады.
- Зерттеу барысында операцияларды зерттеу, жүйелік, логистикалық және экономикалық талдау әдістері қолданылды.
- Берілген міндеттерді шешу және бастапқы позицияларды тексеру үшін келесі зерттеу әдістері қолданылды:
 - жалпы теориялық - нормативтік құжаттарды, экономика, менеджмент, логистика, зерттеу әдістемесі туралы әдебиеттерді теориялық талдау әдісі;
 - эмпирикалық - экономикалық модельдерді талдау, сарапшылардың салыстырулары мен бағалаулары, жобалау, ғылыми эксперимент, диагностика;
 - болжау және тексеру - жарияланымдар, конференциялар және ғылыми-әдістемелік семинарлар түрінде талқылау;
 - статистикалық - деректерді өңдеу және педагогикалық қызмет нәтижелерін талдау.

Тәуекелдерді басқару механизмі

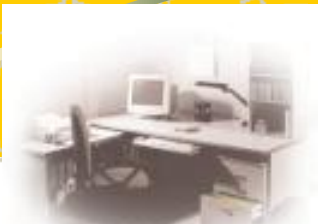

- ✦ Мысалы, АЛРОСА ЖАҚ-тың Оңтүстік Африка алмас алыбы De Beers-ті алмазбен қамтамасыз ету тізбектеріндегі тәуекелдерді басқару механизмі өте жоғары деңгейде. Сонымен бірге, осы логистикалық жүйеде экспортталатын өнімнің құны орынды, ал серіктестердің бірлескен қызметінің тәжірибесі 45 жылдан асады («VIP тәуекелдері» бүйірлік тақтасын қараңыз).
- ✦ Өнімнің табиғаты мен бірлік жүктемесінің құны тәуекелге назар аудару дәрежесіне әсер етеді.
- ✦ «Компанияның қалыпты және жоспарланған қызметіне қандай факторлар үлкен қауіп төндіреді?» Деген сұраққа жауаптар ауқымы. Респонденттердің 70% -ы максималды тәуекелдің көзі ретінде адам факторын атады (олардың қызметкерлерінің қателіктері), 30% -ы серіктестердің адал еместігін, ал 10% -ы - табиғи апаттар және басқа факторлар.

Тәуекел туралы шешім қабылдау алгоритмі

- ✦ Тәуекелдік шешімдерді қабылдаудың арнайы алгоритмдерін жасау ұйымдық шешімдердің қажетті сапалық деңгейін қамтамасыз ете алады, субъективті факторлардың рөлін төмендетеді. Мұның тәуекелдерді басқару процесін жеделдетуі өте маңызды.
- ✦ Жалпы айтқанда, ұйым үшін әр түрлі тәуекел проблемалары үшін нақты шешім қабылдау алгоритмін жасауға болады.
- ✦ Сонымен бірге менеджменттің әр түрлі түрлері бойынша тәуекелдік шешімдерді қабылдау алгоритмін әзірлеу мүмкін сияқты.

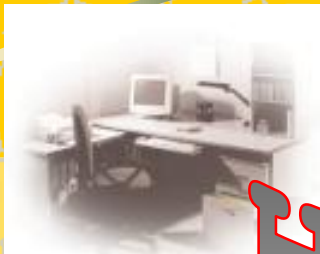

- ☀ Дәстүрлі басқарудағы тәуекелдік шешімдерді қабылдау алгоритміне келесі операциялар кіруі мүмкін:
- ☀ тәуекелді анықтау - проблемалар;
- ☀ тәуекел көздері, оның ерекшеліктері, мүмкін салдары мен залалдары туралы ақпарат жинау;
- ☀ ақпаратты талдау үшін жүйелеу;
- ☀ тәуекелдер, оның пайда болу ерекшеліктері, ықтимал салдары туралы ұсынылған ақпаратты талдау;
- ☀ тәуекел мәселесін шешу кезінде басқару мақсаттарын анықтау;
- ☀ аналогтары бар тәуекел проблемаларын анықтау;
- ☀ тәуекелдерді басқаруда қолданылатын тәсілдерді және оларды қолдану мүмкіндігін зерттеу;
- ☀ әрекет опциясын таңдау.

Әдебиеттер тізімі :

1. Улучшение качества продукции, продукции, ресурсов: учеб. пособие / В.В. Ефимов - М.: КНОРУС, 2010. - 240 с.
2. Управление проектами: учеб. пособие / А.Г. Ивасенко, Я.И. Никонова -Ростов н/Д: Фениес, 2009. - 330 с.
3. Рыхтикова Н.А. Анализ и управление рисками организации / Н.А. Рыхтикова - М.: ФОРУМ, 2013. - 240 с.
4. Википедия, «Риск, неопределённость и прибыль»
5. Научная статья по специальности «Экономика и бизнес»: Анализ взаимосвязи понятий «риск» и «неопределенность»

Назарларыңызға
рахмет

